

Anyanyelvek

Minimum 2 × 45 perces komplex szövegfeldolgozó és játékkóra hittartalommal (magyar, hittan, ének-zene, testnevelés)

Miről szól ez a tanegység?

A pünkösd a Szentlélek kiáradásának ünnepe, amelynek egyik jele a nyelvek ajándéka: mindenki saját anyanyelvén hallotta szólni az apostolokat. Óránk célja most a nyelv, anyanyelv, idegen nyelv fogalmának differenciálása, a pünkösd-i nyelvajándék párhuzamának megismerése. Ehhez egy kis angolnyelv-ismeret és a mozgásos játéknyelv felidézése, gyarapítása kapcsolódik. Hiszen a gyerekek univerzális nyelve a játék.

Áttekintő vázlat

4.1 Népek és nyelvek	45 perc
4.1a Anyanyelv	15 perc
4.1b Nyelvtanulás	15 perc
4.1c Nyelvek ajándéka	15 perc
4.2 A játék nyelve	min. 45 perc
4.2a Angol nyelven	15 perc
4.2b Játéknyelven	min. 30 perc
Összesen:	min. 2 × 45 perc

Előkészületek

A második óra felépítése nagyban függ attól, hogy a gyerekek tanulnak-e valamilyen formában angol nyelvet (elég, ha csak nyelvi előkészítőn vesznek részt). Ebben az esetben konzultáljunk a nyelvtanárral, hogyan építhetjük fel legjobban a feladatsort! Vele összefogva akár teljes órává is bővíthetjük ezt a részt. Érdemes a hitoktatóval is konzultálni, és előre felmérni, hogy a gyerekek mennyire ismerik a pünkösd-i történetet. A szabadtéri játékot az udvaron vagy bújócskára alkalmasabb közeli parkban érdemes megszervezni.

4. tanegység

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Kiss Ottó: *Anyanyelv*
Kiss Ottó: *Nyelv*
Miklya Luzsányi Mónika: *Nyelvtanulás*
Miklya Zsolt: *Pünkösd-i számmondóka*

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

- Szöveggyűjtemény
- Internet, projektor, hangfal

Labda (babzsák), síp

ÉVFOLYAM

1–2. osztály

JEGYZETEIM

MIT AKARUNK ELÉRNI?

Nyelv, anyanyelv, idegen nyelv fogalmának differenciálása, a pünkösdi nyelvajándék párhuzamának megismerése.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Nyelvtorna, jelentésjáték
Versek olvasása, értelmezése, beszélgetés
Történet olvasása, beszélgetés
Kereső olvasás, történetmesélés
Bibliai történet felidézése vagy megismerése
Vers olvasása, értelmezése, bibliai párhuzam felismerése
Stafétaolvasás

FELADATOK LEÍRÁSA

4.1 Népek és nyelvek

45
perc

15
perc

4.1a Anyanyelv

Nyújtsa ki mindenki a nyelvét! Kinek a leghosszabb?

Most tornáztassuk meg a nyelvet!

Próbáld megérinteni vele az orrodat! Az álladat!

Jobb oldalt a szád sarkát! Bal oldalt a szád sarkát!

Körözz a nyelveddel a szád körül jobbra! Majd balra!

Mozgasd a nyelved gyorsan a szádban le-fel! Kinek a leggyorsabb?

Nemcsak az a nyelv, amit ki lehet nyújtani. Mit jelent még a nyelv?

Mi milyen nyelven beszélünk? Milyen nyelvek vannak még? Ti tanultok-e (vagy beszéltek-e) valamilyen idegen nyelvet?

Tudjátok-e, milyen nyelv nekünk a magyar? Kitől tanultuk meg? Ki beszélt hozzánk legtöbbet kisbaba korunkban?

Olvassuk el [Kiss Ottó Anyanyelv](#) című versét, és választ kapunk a kérdésre!

A magyar emberek anyanyelve a magyar. Az anyanyelvet kisgyermekkorban a szüleinktől, főleg édesanyánktól tanuljuk meg, és ezt használjuk legtermészetesebben.

Van-e köztetek, akinek nem magyar az anyanyelve? (Lehet az osztályban kétnyelvű gyerek, ilyenkor anyanyelvről és apanyelvről szoktak beszélni.)

[Kiss Ottó Nyelv](#) című verséből azt is megtudjuk, hogyan kezdődik a nyelvtanulás, amikor másik nyelvet (nem az anyanyelvet) kell tanulni.

Olvassuk el a verset, és beszéljük meg, mitől vicces!

Ki beszél a versben? Hány éves lehet?

Hogy megy neki a nyelvtanulás? Mit gondol róla?

Szerintetek öt nap alatt meg lehet tanulni angolul? Mennyi idő kell ehhez?

Mennyi időre lehet szükség ahhoz, hogy valaki úgy beszéljen angolul, mintha az anyanyelve lenne?

Játszani miért könnyebb megtanulni? Ismertek-e olyan játékot, amit angolok és magyarok is játszanak?

4.1b Nyelvtanulás

Most egy történetet fogtok hallani egy elsős kislányról, Baluról (Bálint-ról), akinek problémát okozott a nyelvtanulás. Figyeljétek meg, vajon miért!

Olvassuk fel [Miklya Luzsányi Mónika Nyelvtanulás](#) című történetét, majd beszélgessünk!

Mi az, ami nem ment jól a suliban Balunak? Miért?

15
perc

JEGYZETEIM

Hogyan tanulták az angolt? Hogyan tanulta anya? (Mit jelent a szómagolás, mit jelent magolni a szavakat?)

Mit szeretett volna Balu, hogyan lenne jó tanulni az angolt (vagy más idegen nyelvet)? Létezik-e módszer a „hiperűrsebességű” nyelvtanulásra?

Mi gondolkodtatta el Balut, hogy mégis jó lenne angolul tanulni?

Mi az a „nyelv”, amin ő is rögtön „beszélt” a holland kislánnyal? Amin jól megértették egymást? (A labda, a játék nyelve.)

Vedd figyelembe!

Lásd még a témához Lackfi János *A francia-bancia mise* című versét és feldolgozását (*Egyéb ötletek*, 7.1).

4.1c Nyelvek ajándéka

15
perc

A történetben van egy másik történet, amikor anya elmeséli, hogyan történt meg egyszer a hiperűrsebességgel való nyelvtanulás. Ez Isten módszere, Isten csodája. Keressék meg a gyerekek a történetben, és olvassák el, hogyan is történt az eset!

Kérdezzük meg a gyerekektől, ki hallotta már a pünkösdi történetet! Ha sokan ismerik, idézzük fel együtt részletesen a történetet! Ha nem ismerik, meséljük el bővebben a Biblia alapján (ApCsel 2,1–13):

A nyelvajándék el van rejtve *Miklya Zsolt Pünkösdi számmondóka* című versében is. Megtaláljuk-e, hogy hol és hogyan?

A gyerekek némán olvassák a verset, és keressék a kérdésre a választ, aki megtalálta, jelezze!

Beszéljük meg, melyik számnál bukkan fel a nyelvtanulás! Ki a nyelvtanító? Mit jelent a szél megjelenése a versben és a pünkösdi történetben?

A szél zúgása a Szentlélek kitöltetésének jele. Jézus maga is szélhez hasonlítja Isten lelkét: „A szél fúj, amerre akar; hallod a zúgását, de nem tudod, honnan jön és hová megy: így van mindenki, aki a Lélektől született.” (János 3,8)

Olvassák el a gyerekek a verset stafétaolvasással: minden szám sorát/sorait másvalaki olvassa, az olvasó a sora végén adja át valakinek az olvasást (mondja a nevét vagy mutasson rá)!

Rendezhetjük a stafétaolvasást sorversenyként is, ahol egy-egy oszlopban ülők olvasnak egymás után. Ekkor a stafétaátadás gördülékenyebb, és a verseny nem időre megy, hanem hibátlan olvasásra és stafétaátadásra.

Vedd figyelembe!

Előfordulhat, hogy az utolsó versre nem, vagy alig marad idő. Ebben az esetben átcsúszhat a következő óra elejére, vagy maradhat házi feladat is az olvasása.

MIT AKARUNK ELÉRNI?

Angol nyelvismeret és mozgásos játéknyelv felidézése, gyarapítása.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Játékos angol nyelvgyakorlat kifejezésekkel, mondókával, énekkel
Mozgásos szabadtéri játékok

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHEZ A FELADATHOZ?

Labda (babzsák), síp

4.2 A játék nyelve

min.
45 perc

15
perc

4.2a Angol nyelven

Emlékeztek, milyen köszönés, köszöntés szerepel az angolul tanuló gyerek versében? ([Kiss Ottó Nyelv](#)) Tudjátok, hogy szólnak ezek angolul?

Good morning! – Jó reggelt!

Bon appetite! – Jó étvágyat!

Good night! – Jó éjszakát!

Ismertek más angol köszönéseket is? Például:

Hello! – Helló!

Welcome! – Isten hozott!

Goodbye/Good-bye! – Viszlát!

Good evening! – Jó estét!

Milyen módszerrel tanulnak Baluék angolt a suliban [Miklya Luzsányi Mónika Nyelvtanulás](#) című történetében? Ismertek olyan angol mondókát, dalocskát, amit együtt el tudnánk mondani vagy énekelni? Például:

*One potato, two potato, three potato, four,
Five potato, six potato, seven potato, more!*

*Rain, rain, go away,
Come again another day!
Little Lizzy/Johnny wants to play.
Rain, rain, go away!*

A mondóka, dal forrása sok jó anyaggal, és a dal animációs feldolgozása elérhető a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán.

Vedd figyelembe!

Angol nyelvű mondókázást, éneklést és játékokat akkor érdemes beiktatni az órába, ha a gyerekek tanulnak angolt. Ebben az esetben kérjünk segítséget a nyelvtanártól! Ha többségüknek az angol nyelv még ismeretlen, ezt a részt nyugodtan elhagyhatjuk.

4.2b Játéknnyelven

Balut a holland kislány labdázni hívta. Emlékeztek, hogy mit játszottak a labdával?

min.
30 perc

JEGYZETEIM

Menjünk ki mi is az udvarra, és kiütözzünk egyet! A kiütőjátéknak sok változata van, játsszunk most átadó kiütőt! Majd néhány angol és egy holland játékot ajánlunk. (Forrás: Lukácsy András: *Népek játéka*, Móra, Bp., 1964, 71–75., 166. o.)

Átadó kiütő

Jelöljük ki a játékteret, amelyen belül lehet mozogni! Válasszunk egy kiütőt, aki kezébe fogja a labdát! Három lépést tehet bármilyen irányba, mielőtt eldobja. Ha eltalál valakit, átadja neki a kiütő szerepét. Tehát az eltalált játékos lesz az új kiütő. Ahol megfogja a labdát, onnan három lépést tehet ő is, majd dobnia kell. Ha a kiütő nem talál el senkit, ő marad a kiütő. Három sikertelen próbálkozás után érdemes új kiütőt választani.

„Csapd agyon a szúnyogot!” (Pack quat)

Tárgyas fogójáték, az üldözöttek közül valaki egy tárgyat (pl. labdát, babzsákot) visz magával. A fogó csak azt kergetheti, akinél a tárgy van. Ha az üldözött szorongatott helyzetbe kerül, a tárgyat átadhatja, odadobhatja valaki másnak. Attól kezdve a másikat kell üldözni, akihez a tárgy került.

Keresztező fogó (Cross tag)

A fogó üldözőbe vesz egy játékost, aki megszabadul ettől, ha közte és a fogó között átszalad valaki. A fogónak ekkor a keresztező játékost kell tovább üldöznie. A játék így önfeláldozást kíván a játékosoktól.

Fordulj meg! (All change race)

Két, egymástól kb. 20 méterre lévő párhuzamos vonal között játsszuk. A játék kezdetén a vonalak közt középen állnak a játékosok. Választanak egy bírót, aki kap egy sípot. Sípszóra minden játékos futni kezd az egyik vonal felé. A bíró dolga megakadályozni, hogy a játékosok elérjék a vonalakat. Ha valamelyik vonal veszélybe kerül, sípol egyet. Sípszóra minden játékos megfordul, és a másik irányba szalad. Ha ügyes a bíró, a játékosok sokáig nem érik el a vonalakat. Aki legelőször eléri, az lesz az új bíró.

Madárbújócska – holland bújócska nyomán

A bújók madarak, akik elrejtőznek a vadász elől. A játék kezdetén kijelölünk egy fát, amelynek a törzsét érintve megmenekülnek a madarak. A vadász huny, valameddig számol, közben a madarak elrejtőznek. Majd vadászni indul, és ha egy madarat meglát, kergetni kezdi. A madár szárnyával verdesve menekül, igyekszik a menedékfát elérni. Ha sikerül, megmenekül, ha nem, a vadász zsákmánya lesz. Amelyik madarat sokáig nem veszi észre a vadász, madárhargon, füttyüléssel adhat jelt magáról. Például olyankor, amikor jó eséllyel elér a menedékfához. Akit utolsóként talál meg a vadász, és megmenekül, az lesz a madarak közt a győztes. A vadász akkor győz, ha több madarat zsákmányolt, mint ahány megmenekült.

